

Βιντσέντζο Μπελλίνι: «Πουριτανοί» (1835): Πανελληνίας εμβέλειας προσφορά του ΜΜΘ

Του Γιώργου Λεωτοάκου

ΑΠΟΣΤΡΕΦΟΜΑΙ τον Μπελλίνι (1801-'35) αναδειχθέντα σε επιφανή συνθέτη προφανώς και λόγω βραχυβιότητας, χάρη σε δέκα όπερες. Με την «Υπνοβάτιδα» (1831), αρμονικό και μελωδικό απόρριμμα, με συμφιλίωσε μόνον

Κριτική ΜΟΥΣΙΚΗΣ

η ιδιοφυής σκηνοθεσία του μεγάλου Ντίνου Γιαννόπουλου (Κέρκυρα, θέατρο «Φοίνικας», 21.6.1981 βλ. Κριτική, «Μεσημβρινή», 3.7.1982), όχι ο αποκρουστικός χλοοτάπητας των... μπάνο-καλους της πρόσφατης «σκηνοθεσίας» της στο Μέγαρο.

Και την ανακάλυψη κρυφών δραματουργικών αρετών στη «Νόρμα» (επίσης 1831), δεν χρωστώ στην επιδαύριο Κάλλας αλλά σε πρόσφατη διδασκαλία στη Λυρική. Αγνωστοι ουσιαστικά εν Ελλάδι (ανεβάστηκαν φθινόπωρο 1837 στο ιστορικό θέατρο Σαν Τζιάκομο Κερκύρας), οι «Πουριτανοί», τρίτο σε δημοτικότητα μπελλίνειο πόνημα, παρά τις προσωπικές απόψεις μου, εγγράφεται στο ήδη πλουσιότατο λυρικό ενεργητικό του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης (ΜΜΘ) ως προ-

σφορά όχι βορειοελλαδικής, αλλά πανελληνίας εμβέλειας.

Το λιμπρέτο (κόμης Κάρλο Πέπολι), διασκευή πολυπατεράδικου θεατρογραφήματος, με εφαλτήριο τον ευτυχούς καταλήξεως, υπερρομαντικό έρωτα Αρθούρου και Ελβίρας, εξωραίζει αρκετά τον Ολιβερ Κρόμγουελ (1599 - 1658), πρωτοφανούς κτηνωδίας εξανδραποδιστή των Ιρλανδών καθολικών. Για το σύγχρονο ακροατή, το έργο συνοψίζεται στην ομολογούμενως συχνά ανταμειβουσα αναζήτηση μουσικοδραματικού ενδιαφέροντος μέσα σε μιαν απεραντολογία εποχικών εκφραστικών κοινοτοπιών, ανομοιογενώς ενορχηστρωμένων - αδέξιος υπομνήσεις Μέντελσον (γνώρισε άραγε έργα του ο Μπελλίνι;) και Βέμπερ (συχνές χρήσεις κόρνων). Λεπτομερέστερα: Α' πράξη: αρμονικώς μονότονα η εισαγωγή (κόρνα) και το ακολουθούν αντισκηνικάτα εκτενές χορωδιακό, που περιέργως καταλήγουν σε μια... ταραντέλλα. Κατά τα τότε μουσικά ήθη, για τις δραματικότερες καταστάσεις επιστρατεύεται η ευφορία του μείζονος τρόπου (maggiore), σε... μαζοχιστικότητες εκστάσεις. Σποραδικές μετατροπές δεν εξορκίζουν την αρμονική μονοτονία. Σχοινοτενής η αφήγηση του θείου για το

πώς έπεισε τον αδελφό του να εγκρίνει τον γάμο Ελβίρας - Αρθούρου. Ωραιότατο σόλο όμποε οδηγεί επιτέλους σε ένα ενδιαφέρον ντουέτο των νέων.

Β' πράξη: η μουσικά υποσχετικότητα εισαγωγή καταντά ξανά σχοινοτενής.

Εδώ τουλάχιστον έχουμε δύο ωραιότατες άριες: α) του θείου, «Στεφανωμένη μ' άνθη»: αρχίζει στη μείζονα με τρεις ανιούσες έκτες μεγάλες και παρεμβάλλει ευρηματικότερα περάσματα σε ελάσσονα· β) της τρέλλας της Ελβίρας, αποθέωση της κολορατούρας, για βοκαλίστα - τραγωδό, που όμως επίσης μακρυγορεί, καίτοι παρεμβάλλεται ξανά μια... πουριτανική(!) ταραντέλλα.

Γ' πράξη: ωραιότατη εισαγωγή, επιτέλους σε ελάσσονα, υπέροχο ρετσιτατίβο Αθρούρου, ενδιαφέρουσες μετατροπές Ελβίρας στην αποστροφή «τρεις μήνες - τρεις αιώνες».

Κακόγουστη, κραυγαλέως άσχετη με το κείμενο και το ήθος του έργου η μεταφορά των κοστουμιών (Ουίλλιαμ Ορλάντι) από τον 17ο αιώνα στα χαρακώματα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου του σκηνοθέτου Λορέντζο Μαριάνι, παραδόξως ευαίσθητο σε λεπτότατες εναλλαγές εγχρώμων φωτισμών,

συμπορευομένων με την εκάστοτε ατμόσφαιρα. Επιδημία για αποτελούν στην παρακμάζουσα Εσπερία τέτοιοι αναχρονισμοί: συμπαραγωγή με την Όπερα Βέρνης (Ελβετία) ήταν η παράσταση και μπράβο γι' αυτό στο αθώτατο ΜΜΘ, ελλείψει καλλιτέρων επιλογών.

Αρχιμουσικός: Τζουλιάνο Καρέλλα, άριστος συντονιστής σκηνής και ορχήστρας (Δήμου Θεσσαλονίκης) όχι όμως και λεπτογός των ιδιαιτεροτήτων μιας αμφιλεγόμενης παρτιτούρας. Αρκετά γρήγορα «τέμπι», ανέστειλλαν σποραδικά την επικοινωνία με το κείμενο.

Συχνά αδικαιολόγητα κραυγαλέα η Χορωδία Θεσσαλονίκης (διδασκαλία: Μαίρη Κωνσταντινίδου). Ονειρώδης διανομή με επικεφαλής την υπέροχη τραγωδό κολορατούρα, Ρουμανίδα Έλενα Μόσουκ, και τον Δημήτρη Καβράκο (θείο Τζόρτζιο). Επαρκέστατοι: Αρτούρο, ο Ουρουγουαίνος Χουάν - Κάρλος Βαλς και βασίλισσα Ερριέτα (Ειρήνη Καράγιαννη σύντομος ρόλος). Ωραιότατη φωνή, πλην συχνά κραυγαλέα μέχρι τονικώς ασταθείας ο Ρικάρντο (Δημήτρης Τηλιακός). Θετικότητες συμβολές οι Β. Κωστόπουλος (Βάλτον) και Μπρούνο (Π. Μαυιάτης). (ΜΜΘ, 5.2.2006).